

საქართველოს სოც.

საბჭ. რესპუბლიკის

მუშათა და გლეხთა მთავრობის

კანონთა და განკარგულებათა კრებული

სახალხო კომისართა საბჭოს და ეკონომიური საბჭოს
საქმეთა მმართველობის გამომცემა

1934 წ. აპრილის 25.

№ 3

ტფილისი

შ ი ნ ა ა რ ს ი

ფ ი ნ ა ნ ს ე ბ ი

49. სასოფლო საბჭოების საბიუჯეტო უფლებათა დებულების დამტკიცების შესახებ.
დებულება სასოფლო საბჭოების საბიუჯეტო უფლებათა შესახებ.

8153

შ ი ნ ა ნ ს ე ბ ი

49. დადგენილება ც.ა.კ. და ს.კ.ს.

სასოფლო საბჭოების საბიუჯეტო უფლებათა დებულების დამტკიცების
შესახებ.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და ა/კსფსრ
სახალხო კომისართა საბჭოს 1933 წლის მაისის 26-ის დადგენილებით დამტკი-
ცებული სასოფლო საბჭოების საბიუჯეტო უფლებათა დებულების შესაბამისად
(ა/კსფსრ კან. კრ. 1933 წ. მე-10—11 №-ი, მუხ. 86), სრულიად საქართველოს
ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და საქართველოს სსრ სახალხო კო-
მისართა საბჭო ადგენენ:

დამტკიცებულ იქნეს ქვემოაღწევი დებულება სასოფლო საბჭოების საბიუ-
ჯეტო უფლებათა შესახებ.

- სრ. საქ. ც. ა. კ-ის თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.
- საქ. სსრ ს. კ. ს-ოს თავმჯდომარე გ. მგალობლიშვილი.
- სრ. საქ. ც. ა. კ.-ის მდივანი თ. უღენტაი.

დ ე ბ უ ლ ე ბ ა

სასოფლო საბჭოების საბიუჯეტო უფლებათა შესახებ.

1. ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1926 წ. აგვისტოს 9-ის დადგენილებით დატკიცებულ ა/კსფსრ ადგილობრივი ფინანსების დებულების თანახმად (ა/კსფსრ კან. კრ. 1926 წ. მე-8 №-ი, მუხ. 697), თვითეულ სასოფლო საბჭოში შედგენილ და აღსრულებულ უნდა იქნეს დამოუკიდებელი სასოფლო ბიუჯეტი, სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტის მიერ მიღებული სამეურნეო გეგმის შესაბამისად.

2. ადგილობრივი სახსრის ყოველგვარი ხარჯვა შეიძლება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, როდესაც სათანადო კრედიტი გათვალისწინებულია წლიური ბიუჯეტით ან დამატებითი ხარჯთაღრიცხვით.

3. როგორც საშემოსავლო წყაროები, ისე ხარჯის ობიექტები უნდა მიეკუთვნოს სასოფლო ბიუჯეტს ყველა იმ საჭიროების ანგარიშში მიღების საფუძველზე, რასაც სასოფლო საბჭოს თუ მისი ცალკეული ნაწილისათვის აქვს განსაკუთრებული ან უპირატესი მნიშვნელობა.

4. საშემოსავლო წყაროები და ხარჯის ობიექტები სხვადასხვა საფეხურის ბიუჯეტებს შორის განაწილდება საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს დადგენილების საფუძველზე; სახალხო კომისართა საბჭო განსაზღვრავს სასოფლო ბიუჯეტებისათვის გადასაცემი ხარჯების სავალდებულო მინიმალურ ნუსხას. სარაიონო აღმასრულებელ კომიტეტებს შეუძლიათ გააფართოონ ეს ნუსხა ხარჯებისა და თანაც შესაბამისად უნდა გაადიდონ საშემოსავლო წყაროებიც.

5. სასოფლო ბიუჯეტს უნდა მიეკუთვნოს შემდეგი ხარჯები დაწესებულებათა და საწარმოთა შესანახად და იმ ღონისძიებათა განსახორციელებლად, რაც მარტოდონ ან უპირატესად მომსახურებობას უწევს სასოფლო საბჭოს ტერიტორიას:

- ა) სასოფლო საბჭოს შენახვა;
- ბ) კომუნალური ქონებისა და საწარმოთა შენახვა;
- გ) სოფლის კეთილმოწყობა და ხანძრის საწინააღმდეგო დაცვა;
- დ) სოფლის მეურნეობის ხაზით დაწესებულებებისა და საწარმოებების, ბაღებისა, ბოსტნებისა, სასოფლო-სამეურნეო მანქანების სარემონტო სახელოსნოებისა, გამჭირავებელი და საგრილობელი პუნქტებისა, საცდელი მინდვრებისა და სხვა მისთ. მოწყობა, გაწყობა და შენახვა;
- ე) საადგილმამულო და სხვა ქონების ექსპლოატაცია და დაცვა;
- ვ) სასოფლო მნიშვნელობის მქონე ტყეების დაცვა და მოწყობა;
- ზ) სასოფლო საბჭოს და სამიწათმოქმედო საზოგადოებების გამგებლობაში მყოფ სამრეწველო და სხვა საწარმოთა ექსპლოატაცია;
- თ) სამეურნეო ანგარიშზე მყოფ სათანადო საწარმოთა დაფინანსება;
- ი) სასოფლო მნიშვნელობის მქონე გზებისა, ხიდებისა, მდინარეზე გადასა-

სელელებისა და სხვა საგზაო ნაგებობათა, აგრეთვე სასოფლო კავშირგაბმულობის მოწყობა და შენახვა;

კ) სახალხო განათლების ხაზით დაწესებულებებისა, სკოლებისა, ბიბლიოთეკებისა, ქობ-სამკითხველოებისა, კლუბებისა, წერა-კითხვის უცოდინარობის სალიკვიდაციო პუნქტებისა, სკოლამდე აღზრდისა და სკოლა-გარეშე მუშაობა დაწესებულებების მოწყობა, გაწყობა და შენახვა;

ლ) საექიმო და საფერწლო პუნქტებისა, სამედიცინო დახმარებისა, საბავშვ ბაგებისა და კონსულტაციების მოწყობა, გაწყობა და შენახვა; აგრეთვე სასაქონლო-საპიჯინო ღონისძიებანი;

მ) ინვალიდებზე მზრუნველობა და ქალთა ყოფა-ცხოვრების გაუმჯობესება;

ნ) სესხთა და ამ სესხთა სარგებლის გადახდის ხარჯები;

ო) სასოფლო საბჭოს ბიუჯეტზე მყოფ პირთა სამუშაო ხელფასის ანარიტები სოციალური დაზღვევისათვის.

6. სასოფლო ბიუჯეტებისათვის მიკუთვნებული ხარჯების დასაფარავ სასოფლო საბჭოს მიეკუთვნება შემდეგი საშემოსავლო წყაროები:

ა) ადგილობრივი მნიშვნელობის მქონე ყველა სახელმწიფო ქონებისა საწარმოსი, რაც სასოფლო საბჭოს ტერიტორიაზეა და რასაც აქვს ეკონომიკური მნიშვნელობა მარტოოდენ ან უპირატესად სასოფლო საბჭოს ტერიტორიისთვის;

ბ) მუნიციპალიტეტული საცხოვრებელი სახლების და სავაჭრო-სამრეწველო სადგომებისა, რაც სასოფლო საბჭოს ტერიტორიაზეა;

გ) კომუნალურ სამრეწველო და სხვა საწარმოთა და ღონისძიებათა;

დ) მიწებისა (სახნავი, მინდორი, ბაღი, ბოსტანი და სხვა მისთ.), საბაზო მოედნებისა და სხვა ადგილებისა, რაც გაიცემა ვაჭრობისა, მდინარეზე გასვლისა და თევზჭერისათვის; ზოგადგავრცელებული წიაღისეულისა (ქვიშა, თქვა და სხვ.) და სხვა ამგვარი შემოსავალი;

ე) მიწის რენტისა, რაც გადაიხდებიან სასოფლო საბჭოს ტერიტორიისთვის;

ვ) სასოფლო მნიშვნელობის მქონე ტყეებისა და მათში არაპირდაპირი რგებლობისა;

ზ) სასოფლო საბჭოს ტერიტორიაზე შეგროვილი სარეწავო გადასახადი 100%/-;

თ) სასოფლო საბჭოს ტერიტორიაზე შეგროვილი სასოფლო-სამეურნეო დასახადის ანარიტებისა—ისეთი რაოდენობით, რაც განსაზღვრულია საქარლოს სსრ სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის კანონით;

ი) ფიზიკურ პირთა საშემოსავლო გადასახადისა—ისეთი რაოდენობით, საც დაადგენს სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტი, ხოლო არა ნაკლებად გადასახადით მიღებული საერთო თანხის 25%/-ისა;

კ) 100% იმ გამოსაღებისა, რაც შემოდის სასოფლო საბჭოს მიერ აღსტრირებული და სასოფლო საბჭოს ბიუჯეტიდან დაფინანსებული გზებისა საგზაო ბეგარაში გაწვეული მოსახლეობის შრომითი მონაწილეობის ნაცვლ

ლ) 100% სასოფლო საბჭოს ტერიტორიაზე შეგროვილი ერთიანი სახეობის მწიფო ბაჟისა;

მ) 100% საქართველოს სსრ კანონმდებლობით დადგენილი ადგილობრივი გადასახადისა და გამოსაღებისა, რაც შეიგროვება სასოფლო საბჭოს ტერიტორიაზე;

ნ) 100% იმ პირთა გამოსაღებისა, რომელთაც ჩამორთმეული აქვთ სასოფლო აღმასრულებლად ყოფნის უფლება;

ო) 100% შენობათა გადასახადისა;

პ) თვითდაბეგვრით მიღებული სახსარი, იმ ნაწილის გარდა, რაც მიიქცევა სასოფელთაშორისო მნიშვნელობის მქონე ღონისძიებათათვის;

ჟ) კულტურული გამოსაღები—სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტის მიერ დადგენილი რაოდენობით, ხოლო არა ნაკლებ შემოსული გამოსაღების 20%-ისა;

რ) მასურ სესხთა რეალიზაციით მიღებული თანხების ანარიცხები სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტის მიერ დადგენილი რაოდენობით, ხოლო არა ნაკლებ საერთო თანხის 50%-ისა;

ს) ანარიცხები სასოფლო საბჭოს საყოფაცხოვრებო და კულტურულ-განმანათლებელ დაწესებულებათა მოსაწყობად და შესანახად კოლექტიური მეურნეობების მიერ შექმნილი საზოგადოებრივი ფონდებიდან—ისეთი რაოდენობით, რაც გათვალისწინებულია კოლმეურნეთა საერთო კრებაზე მიღებული და სასოფლო საბჭოს მიერ დამტკიცებული ამ ფონდების ხარჯვის გეგმით;

ტ) მიზნობრივი სახსარი, რაც კოლექტიური მეურნეობის დადგენილებით გადაიცემა სასოფლო ბიუჯეტში;

უ) 100% ერთპიროვნულ მეურნეთა გადასახადის იმ ნაწილისა, რაც გადაიცემა სასოფლო ბიუჯეტს;

ფ) სესხი, რასაც აიღებს სასოფლო საბჭო ადგილობრივი საბჭოების ქონებრივ უფლებათა შესახებ მომქმედი კანონით გათვალისწინებულ ფარგლებში.

7. ყოველი ზედმეტი ფაქტიური შემოსავალი, რაც სასოფლო ბიუჯეტში აღრიცხულ თანხებს აღემატება, შედის სასოფლო ბიუჯეტში, ამა დებულებით შემოსავლის ცალკეული წყაროებისათვის დადგენილი სათანადო წილადობით, და ინარჩუნება დამატებითი ხარჯთაღრიცხვის თანახმად.

დამატებითი ხარჯთაღრიცხვის შედგენა შეიძლება იმ შემთხვევაში, უკეთეს საბიუჯეტო წლის პირველ ნახევარწელს აღსრულებული სასოფლო ბიუჯეტის წინასწარი ანგარიშგების ცნობების თანახმად, დამტკიცებულ იქნება, რომ ამ ბიუჯეტის საშემოსავლო ნაწილის აღსრულება უზრუნველყოფს წლიურ სახარჯთაღრიცხვო ვარაუდზე შემოსავლის ნამდვილად გადამეტებას—იმის შემდეგაც კი, როდესაც დაფარულ იქნება ამა თუ იმ მუხლის დანაკლისი.

დამატებით ხარჯთაღრიცხვა დამტკიცებულ უნდა იქნეს ბიუჯეტების დამტკიცებისათვის დადგენილი წესით.

8. სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტის მიერ სასოფლო საბჭოსათვის შემოსავალ-გასავლის დაწესებისა და ადგილობრივი მოწესრიგების ფონდიდან

დახმარების რაოდენობის განსაზღვრის შემდეგ, სასოფლო საბჭოები აღდგენენ სასოფლო ბიუჯეტს წინამდგომარე წლისთვის შემდეგ მოთხოვნათა დაცვით: სასოფლო ბიუჯეტის საგასავლო ნაწილში ხარჯები შეიტანება მათი მნიშვნელობის უაღრესობის მიხედვით; ის ხარჯი, რასაც პირველრიგობის მნიშვნელობა არა აქვს, შეიტანება ბიუჯეტში მხოლოდ მაშინ, უკეთუ, ყველა პირველი რიგის ხარჯის დაფარვის შემდეგ, დარჩება თავისუფალი ფულადი სახსარი,—ისე, რომ ყველა სახარჯთაღრიცხვო დანიშნულება, ერთობილად აღებული, იფარებოდეს სასოფლო საბჭოსათვის გადაცემული საშემოსავლო წყაროებით.

9. სასოფლო ბიუჯეტში შეტანილი ყოველი, როგორც საშემოსავლო, ისე საგასავლო თანხა დასაბუთებულ უნდა იქნეს ახსნა-განმარტებით ან ცნობებით, რაც საფუძვლად დაედება ამ თანხის ბიუჯეტში შეტანას, და აგრეთვე დაწვრილებითი გამოანგარიშებით, რაც ადასტურებს აღრიცხული თანხების რაოდენობას.

10. შედგენილი და სასოფლო საბჭოს მიერ დადასტურებული სასოფლო ბიუჯეტი წარედგინება, არა უგვიანეს ერთი თვისა საბიუჯეტო წლის დაწყებამდე, სათანადო სარაიონო აღმასრულებელ კომიტეტს, რომელიც ამ ბიუჯეტს, მასში სათანადო ცვლილებების შეტანისა და დამტკიცების შემდეგ, უბრუნებს სასოფლო საბჭოს ათი დღით ადრე საბიუჯეტო წლის დაწყებამდე; ამის შემდეგ ბიუჯეტი მიიღება აღსრულებისათვის. უკეთუ სარაიონო აღმასრულებელმა კომიტეტმა არ დაუბრუნა აღნიშნულ ვადაზე სასოფლო საბჭოს დამტკიცებული ბიუჯეტი, სასოფლო ბიუჯეტი მიიღება აღსრულებისათვის უცვლელად.

11. დამტკიცებული ბიუჯეტის ფარგლებში სასოფლო საფინანსო მომუშავე შეადგენს ბიუჯეტის აღსრულების საკვარტალო გეგმებს შემოსავლის ვადებისა და ხარჯების წარმოების სეზონობის და ვადიანობის შესაბამისად. ამ გეგმებს ამტკიცებს სასოფლო საბჭოს პრეზიდიუმი სასოფლო საბჭოს აქტივის მონაწილეობით. ხარჯების ფარგლებში, კვარტალური საკასო გეგმების მიხედვით, შეიდგინება თვიური საგასავლო განრიგებანი, რაც დამტკიცებულ უნდა იქნეს იმავე წესით.

12. სასოფლო ბიუჯეტის კრედიტების განმკარგულებელია სათანადო სასოფლო საბჭო, ხოლო სასოფლო საბჭოს დადგენილებით, სასოფლო ბიუჯეტზე მყოფ ცალკეულ დაწესებულებათ შეიძლება მიენიჭოს კრედიტების მესამეხარისხოვან განმკარგულებელთა უფლება.

13. გახსნილი კრედიტები გამოიყენება ასიგნობებით, კრედიტის საგნის დანიშნულებისამებრ. ასიგნობის გაცემა განმკარგულებლის მიერ და განაღდება სათანადო კრედიტის უქონლობის შემთხვევაში, ან ისეთი თანხით გაცემა და განაღდება, რაც გახსნილ კრედიტს აღემატება, აგრეთვე ისეთი მიზნისათვის გაცემა და განაღდება, რაც უწყებულ სახარჯთაღრიცხვო დანაყოფს არ შეესაბამება, აკრძალულია. ასიგნობით მუღებულ თანხა შეიძლება დაიხარჯოს მხოლოდ ბიუჯეტში გათვალისწინებულ საქიროებაზე იმ სახარჯთაღრიცხვო დანაყოფის მიხედვით, რომლის თანახმადაც გამოწერილია ასიგნობა.

14. განსაკუთრებულ შემთხვევაში შეიძლება კრედიტების გადატანა ერთისა და იმავე კარის ფარგლებში, თვითეული ცალკე შემთხვევის სასოფლო საბჭოს განსაკუთრებული დადგენილებით.

15. ერთი კარიდან სხვა კარში კრედიტის გადატანა შეიძლება მხოლოდ სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტის განსაკუთრებული ნებართვით.

სამუშაო ხელფასისა, საწარვლინებო ხარჯისა და ადგილობრივ დაწესებულებათა საადმინისტრაციო ხარჯების მუხლში კრედიტის სხვა მუხლებიდან გადატანა კატეგორიულად აკრძალულია; აგრეთვე აკრძალულია სამუშაო ხელფასის მუხლიდან რომელსამე სხვა მუხლში კრედიტის გადატანა, ისეთი შემთხვევების გარდა, როდესაც გამოჩვენებულია სამუშაო ხელფასის ეკონომია.

16. სასოფლო ბიუჯეტებისათვის საკასო მომსახურების გაწევა ეკისრება სახელმწიფო ბანკის დაწესებულებათ, ხოლო იმ ადგილას, სადაც ასეთი დაწესებულება არ არის, — სახელმწიფო შრომით შემნახველ სალაროს.

ყველა ფულადი თანხა, რაც სასოფლო ბიუჯეტის შემოსავალს შეადგენს აგრეთვე სხვა რამ თანხა, რაც გაიგზავნება ან შეიტანება სასოფლო განკარგულებაში, შედის მის მიმდინარე ანგარიშზე სახელმწიფო ბანკის დაწესებულებაში ან იმ სახელმწიფო შრომით შემნახველ სალაროში, რომელიც დაკისრებული აქვს სასოფლო ბიუჯეტისათვის საკასო მომსახურების გაწევისათვის.

შენიშვნა. უკეთეს სასოფლო საბჭოს სამყოფელ ადგილას სახელმწიფო შრომით შემნახველი სალარო არ არის, სასოფლო ბიუჯეტის საკასო მომსახურებას ანხორციელებს სათანადო სასოფლო საბჭო.

17. ყველა ადგილობრივი გადასახადი და გამოსაღები, არასაგადასახადი შემოსავლის თანხა და ყოველგვარი სხვა თანხა, რაც სასოფლო ბიუჯეტის მოსავალში უნდა ჩაირიცხოს, არ შეიძლება დაიხარჯოს თუნდაც ბიუჯეტის თვალისწინებულ საჭიროებაზე, არამედ იგი მთლად შეტანილ უნდა იქნეს სახელმწიფო ბანკის სათანადო დაწესებულებაში ან სათანადო შემნახველ სალაროში. საიდანაც სასოფლო ბიუჯეტზე მყოფი ყველა ორგანო, დაწესებულება და ფარმო მიიღებს სახსარს თავისი საჭიროებათათვის; ბიუჯეტით გახსნილი კრედიტების ფარგლებში, ამა დადგენილების მე-13 მუხლში აღნიშნული წესის მიხედვით.

ფასი 20 კაპ.

გამომცემელი საქ. სსრ ს.კ. ხობულაძე 1934 წ. № 5. პ/მ რედაქტორი მ. შაბაძე
საქმეთა მმართველობა

ქალაქის ფორმატი 62x94 სანტ.; 2/3 ბეჭდვ. ფურც.; 1 ბეჭდვ. ფურც. 48.500 სტამბა.
გადაეცა სტამბას 14/II. ხელმოწერილია დასაბეჭდად 23/IV. ტირაჟი 2,200

მთავლიტი ს. № 10. საქ. სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს სტამბა. შეკვ. №